

Kannanotto professorien ja lehtorien työsuhteisiin taidealoilla

Taiteet ovat heterogeenisiä aloja, joiden moninaisuuden tulee näkyä yliopistollisessa taideopetuksessa, taiteen tutkimuksessa, taiteellisessa tutkimuksessa ja taiteellisessa toiminnassa.

Työtuomioistuimen tuoreen päätöksen mukaan valtaosa professorien ja lehtoreiden työsuhteista tulee olemaan tulevaisuudessa pysyviä. Nähdäksemme on oikeudenmukaista ja kannatettavaa, että työsuhteet yliopistoissa muuttuvat enenevässä määrin toistaiseksi voimassa oleviksi, jos työntekijä niin toivoo. Yliopistolaitoksen ja valtion tulee kuitenkin samalla varmistaa opetuksen monipuolisuus ja moniarvoisuus sekä henkilöstön riittävä vaihtuvuus taidealojen yliopistoissa myös jatkossa.

Tämä voi toteutua lisäämällä eri tavoin joustavuutta työsuhteisiin. Taiteen, taidekäsitysten ja taiteellisen ilmaisun rikkauden säilymiseksi on tärkeää, että pysyvässä työsuhteessa olevien professorien ja lehtoreiden rinnalla olisi vähintään saman verran määräaikaista, yhtä tärkeässä roolissa olevia taiteen ammattilaisia, esimerkiksi vierailevan professorin tai lehtorin nimikkeellä. Näin taattaisiin yliopistojen valmiudet reagoida taidekentän muutoksiin.

Vierailevan henkilökunnan nimityksissä tulisi käyttää vastaavaa menettelyä kuin vakituisen henkilökunnan kohdalla, eli kuulla laajasti opiskelijoiden ja taidekentän ääntä sekä käyttää ulkopuolisia arvioitsijoita. Vierailevia professoreita tai lehtoreita voitaisiin rekrytoida sekä kutsumenettelyllä että avoimen haun kautta.

Lisäämällä opetushenkilöstön toimenkuvaan sisältyvää, omaan taiteelliseen työhön ja tutkimukseen käytettävissä olevaa aikaa yhä useammat taiteilijat hakeutuisivat pysyvästi työsuhteeseen yliopistoissa. Aktiivisen taiteellisen työskentelyn mahdollistamiseksi taidealoja palvelevat erityisen hyvin osa-aikaiset professuurit ja lehtoraatit. Näin kyettäisiin myös palkkaamaan useampia henkilöitä työsuhteisiin samalla kustannuksella.

Taidekäsitysten ja taiteellisen ilmaisun moninaisuus on elävän, kehittyvän ja vapaan taidekentän edellytys. Pidetään huoli, että se säilyy myös jatkossa.

Helsingissä 7.4.2021

Suomen Taiteilijaseuran hallitus:

Teemu Mäki, puheenjohtaja
teemu.maki@artists.fi

Joonas Ahlava, Valokuvataiteilijoiden liitto
Siiri Haarla, Taidemaalari liitto
Seela Petra Lehtonen, Suomen Taidegraafikot
Sampo Malin, Suomen Kuvanveistäjäliitto
Margarita Rosselló Ramón, Suomen Kuvataidejärjestöjen liitto
Juhani Räisänen, MUU ry